

Štajerc" izhaja vsaki
petek, datiran z dnevom
naslednje nedelje.

Naročnina velja za Av-
strijo: za celo leto
3 krone, za pol in četrt
leta razumno; za Ogr-
sko 4 K 50 vin, za celo
leto; za Nemčijo stane
za celo leto 5 kron, za
Ameriko pa 6 kron;
za drugo inozemstvo se
računajo naročnino z ozi-
rom na visokost poš-
tne. Naročnino je pla-
čati naprej. Posamezne
štev. se prodajajo po 6 v.
Uredništvo in uprav-
ništvo se nahajata v
Ptuju, gledališko po-
slopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se
sprejemajo zastoj, ali
rokopise se ne vrača.
Uredniški zaključek je
vsak forek zvečer.

Za oznanila uredništvo
ni odgovorno. Cena
oznanil (insetov) je
za celo stran K 64, za
1/2 strani K 32, za 1/4
strani K 16, za 1/8
strani K 8, za 1/16
strani K 4, za 1/32
strani K 2, za 1/64
strani K 1. — Pri več-
kratnem oznanilu se
cena primerno zniža.

Štev. 35.

V Ptuj v nedeljo dne 28. avgusta 1910.

XI. letnik.

Velika napredna zmaga.

Danes dné 23. t. m. vršila se je v občini
Pobrež-St. Vid pri Ptuj občinska volitev iz
III. razreda. Po težkem boju so **napredni
kmetje z veliko večino zmagali**. Dobili smo
naprednjaki **94 glasov**, prvaški hujškači pa
so propadli z 41 glasovi. Deset let je bila Tom-
bahova banda neomejena vladarica v tem ob-
činskem zastopu. In spravila je celo občino na
bregaško palico! Zdaj pa so v III. razredu naše
može izvolili. Čast vrlim kmetiskim volilcem: —
O izidu volitev v II. in I. razredu, ki se vrši
jutri, 24. t. m., poročamo na 3 strani.

Veleizdajalci udarjeni na glavo.

Od septembra leta 1908 naprej razvijala
se je vslovenski politiki protia-
vstrijska smer. Kriva je temu pač pansla-
vistična misel, ki so jo prinesli gotovi ljudi iz
Češkega. Tudi znani septemberski dogodki v
Ljubljani, v katerih se je pred očmi policije
pobjalo in ropalo ter plenilo, kakor se je to
tudi že opetovano v Pragi zgodilo, so bili plod
te veleizdajalske zarote. To danes
tudi treznejše slovensko časopisje priznava. Lju-
bljanski „Slovenec“ n. p. odkritosrečno priznava,
daje v Ljubljani tajna ekspoz-
tura srbske vlade, ki hujška z vse-
mimogočimi in nemogočimi sred-
stvi proti avstrijski državi...

Od leta 1908 sem postala je „bela Ljublja-
na“ pravo gnezdo večidel smrkovih slovenskih
iredentovcev. Poročali smo že opetovano, kaj je
ta banda počenjala. Metala je cesarjevo sliko iz
inložb, sežigala cesarske zastave, sramotila ce-
sarski spomenik, hvalila po svojih listih srbske
kraljemorilce in poniževala avstrijsko armado,
obmetavala c. k. vojske s kamenji in pljuvala
nanje itd. itd.

Brez pomisleka pa lahko trdimo, da je bil
dusevni povzročitelj in glavni
krivec vseh teh zločinov — ljubljanski župan,
nekdanji agent Ivan Hribar. Ne da bi ta
Hribar morda sam okna razbijal, — ali vsak
njegov odlok je bil hujškarija, ničesar ni pre-
prečil in njegova policija pustila je na belem
dnevu lastnino Nemcev ropati ter „živio Srbija“
kričati. Leta sem pustil je Ivan Hribar v „svoji“
Ljubljani najpoddlejšo gonjo in najnižje lopovščine
oganjati. On pa se je vozil na Srbsko in v
Rusijo in je tam pridigoval protia-
vstrijske panslavistične ideje...

Ves svet se je čudil, da vlada to počenje
mimo trpi. Bila je potpečljiva kakor jagnje, ta
vlada, ki zna drugače prav oistro nastopati. Ali
končno je prekipela i ta posoda. Danes se nam-
reč poroča, da naš cesar ni hotel Ivana
Hribarja kot ljubljanskega župana
potrditi.

S tem je udarjeno veleizdajalsko slovensko
pravo na glavo. Tako rekoč v zadnjem hipu
ko so srbofilski zarotniki že kar očito nastopali,
ko so celo cesarjevo 80 letnico za svoje proti-
avstrijske agitacije in izzivanje porabili, se je c.

k. vlada spomnila svoje dolžnosti in je Ivana
Hribarja brcnila iz županskega
stolca.

Vsi pravi Avstrijani pozdravljajo ta korak
vlade. Kajti tukaj se ne grè za kakšno patrio-
tično kramljanje. Vlada bi morala naravnost
zanikati eksistenčno pravico države, ko bi pu-
stila Hribarja potrditi. Ko bi taki ljudje, kakor
je ta možakar, neovirano smeli rogoviliti, potem
bi nastale pri nas kmalu srbske razmere in
balkanski odnosi.

S Hribarjem izgubilo je veleizdajalsko pr-
vaštvo svojega voditelja. Razpršen is
srbski prijatelj po Slovenskem
kakor čreda ovec, v katero jestrela
udarila. Radovedni smo le, kaj bodejo na-
rodnjaki po Štajerskem zdaj počeli. V Ljubljani
bodejo morda razgrajali in pobijali, kakor so
to že navajeni. Delali bodejo morda tako dol-
go, da razpusti vlada občinski zbor in pošlje c.
k. komisarja na roto. Pri nas na spodnjem
Štajerskem pa bodejo „narodnjaki“ nekaj časa
jokali in tarnali. Dolgo seveda ne, kajti dolgo teh
gospodov v naši javnosti sploh ne bode...

Cesar je govoril! Povedal je z odločnim
svojem činom, da ne trpi veleizdajalskih
komplotov, ki se skrivajo pod krinko slo-
venskega narodnjaštva... Kdor sledi zdaj še
„narodni stranki“, ta je skrivaj njenih tendenc.
Kmetje tej od kranjskih srbofilov okuženi doh-
tarski stranki že davno hrbet obračajo. Upamo,
da jo bode zdaj vse zapustilo.

Naše ljudstvo je preveč zvesto
domovini in cesarju, da bi se mogle
v njem zarotniške ideje državnih
izdajalcev vgnezditi.

Politični pregled.

Deželni zbori bodejo zborovali v času od
sredi septembra do sredi oktobra. Potem stopi
baje začetkom novembra državni zbor skupaj.

Ivan Hribar, dosedanji župan „bele“ Lju-
bljane je torej izigral. Vlada njegove izvolitve
ni hotela predložiti v cesarjevo
potrjenje. Tedne sem že se je govorilo, da
se bode to zgodilo. Ali še včeraj ni bil nikdo
na jasnem. Kakor strela iz jasnega neba je pri-
šlo potem poročilo, da je Hribar — odslovljen.
Dve stvari so zdaj mogoče: ali bodejo Ljubljan-
čani tako pametni, da bodejo Hribarja hladno-
krvno na cedilu pustili; potem bi seveda Hribar
sam „odklonil“ vsako zopetno izvolitev, ker tako
lepše izgleda. Za župana bi bil potem gotovo
stari dr. Tavčar, za podžupana pa hujškač dr.
Triller izvoljen. V Ljubljani je sicer splošno
znano, da je dr. Tavčar že davno hrepel po
mehkem županskem stolčku in da mu je
zdaj prav prijetno pri srcu. Ako bi pa
Ljubljančani hoteli še večjo neumnost narediti,
potem bodejo Ivana Hribarja še enkrat izvolili.
To bi bila seveda demonstracija, na katero bi
vlada bržkone z razpustom občinskega sveta od-
govorila. Občinske posle prevzel bi potem c. k.
komisar. V Ljubljani se je imelo vojaštvo in
orožnike pripravljene. Bati se je bilo namreč,
da bi znana svojat po ulicah zopet škandale
delala. V splošnem se pač lahko trdi, da je tudi

v Ljubljani večji del prebivalstva zadovoljen s tem,
da se Hribarja ni potrdilo. Kajti ljudi so se že
naveličali nesramne, puste gonje proti Nemcem
in državi. Le par od Srbije plačanih oseb rogo-
vili in divja. Pa jih bodejo že pomirili.

Proti prvaški hujškariji v Ljubljani, katero
podpihuje srbska vlada, se zdaj vendar odločno
nastopa. Vlada je razpustila v Ljub-
ljani narodno delavsko organi-
zacijo, katere je bila vedno prva pri srbofil-
skih izgredih. Baje se hoče tudi celo vrsto dru-
gih društev razpustiti. Ženskemu telovadnemu
društvu v Ljubljani se je odtegnilo pravico, po-
dučevati šolarice o telovadbi. V tem društvu se
je namreč šolarice večinoma v panslavističnem
mišljenju podučevalo. Mir in red se doslej ni
kalil. Vlada je tudi vse potrebno pripravila, da
bi sleherno demonstracijo takoj preprečila.

Pametna beseda. Tudi med Čehi se naha-
jajo ljudje, ki so večnega narodnostnega prepira
siti. V listu „Union“ piše n. p. neki češki vo-
ditelj, da morajo vsi poslanci izprevideti potrebo
skupnega obravnalnega jezika, ki zamore le
nemški biti. Da bi le vsi Čehi in za njimi tudi
Slovenci do tega pametnega prepričanja prišli!

Laška iredenta. Kakor znano, nahaja se že
od Binkoštev sem mnogo Italijanov v Trstu v
zaporu. Izvršilo se je več hišnih preiskav. Pri
teh se je spravilo toliko gradiva na dan, da je
oblast zdaj štiri italijanskih društev razpustila.

Klerikalci v Portugalu napravili so veliko
zaroto, da bi vrgli napredno vlado. Vojaštvo stoji
pod orožjem in zna vsak hip meščanska vojska
izbruhniti.

Menelik, znani abesinski kralj, še vedno
živi, čeprav so ga časopisi že opetovano mrtvim
proglasili.

Volitve v okolici Celje.

Boj je torej dokončan in prvaki so kar ve-
selja pijani... Zmagali so združeni
slovenski klerikalci in liberalci. Prava-
prav bi morali reči: **zmagala je najpo-
dležja gonja in najinfamnejša sleparija!**

V vlačugarskem obsevu sta obe prvaški
stranki nastopali. Benkovič in Kukovci so bili
nakrat prijatelji, in cela armada politikujočih
farjev ter oderuških advokatov je nastopala.
Stotero slučajev najnesramnejše sleparije in naj-
podležjega zatiranja se je zgodilo. O vsemu temu
bode s o d n i j a govorila. Za danes le omenimo,
da so ti slučajji državnemu pravdnistvu nazna-
njeni.

Našim volilcem se zahvaljujemo, ker so
ostali zvesti svoji besedi in se niso dali zatreti.
Prišel bo kmalu čas, ko bomo zmagali s po-
štenimi sredstvi! Kaj so si zaslepljeni in od
farjev ter doltarjev nahujškani volilci z izvolitvijo
dosedanjega odbora nakopali, to se vidi iz sle-
dečih vrst:

Štajerski deželni odbor poslal je namreč ob-
činskemu uradu celjske okolice sledeči dopis (št.
27.239) z dné 10. avgusta 1910):

„Deželni odbor se je vsled nekega nanj naslovlje-
nega dopisa čutil primoranega, da (z odlokom z dné 27.
aprila 1910, št. 16.861) napravi nepričakovano skon-
triranje blagajne občine okolica Celje.“

Pri skontiranju, ki se je zgodilo dne 30. aprila t. l. se je pribilo, da so svote v blagajni prekosile za ta dan določeno računsko stanje. Ako se torej v vknjiženju izdatkov ni izvršila pomota, se je torej pozabilo vknjižiti dohodke občine, kar se mora grajati. Občinskemu uradu se naroči, da skrbí zato, da za razen za leto 1909 čimprej uredi. Potem naj izvrši občinski urad zopetno skontiranje blagajne; o uspehu se mora tu-sem tekot 3 tednov poročati.

Nadalje se je pri omenjenemu skontiranju vidilo, da so se pojavile z ozirom na ravnanje z svoto vlozke knjižice posojilnice v Celju št 2516 sledeče občino oškodujoče pomote:

Vložbe in dviganje, ki se je izvršilo na omenjeno knjižico so se do všteto dne 27. februarja 1906 izvršene pod J. A. 47/05 v občinski blagajniški knjigi zaračunane vloge po 2000 K in na istem dnevu izvršene, pod J. A. 40/06 zaračunjenega dviganja po 44 K 41 h vse zaračunile.

Nadalje se je dne 11. februarja 1907 izvršeno dviganje po 146 K 21 h, dne 23. marca 1909 izvršeno dviganje po 18 K 11 h in dne 17. avgusta 1908 izvršeno dviganje po 350 K v občinski blagajniški knjigi pod J. A. 16/07 oz. 1909 in 317/08 zaračunjeni. Ne vknjižene pa so bile nasprotno vloge od 31. maja 1906 z 2500 K in dviganja od 15. novembra 1906 po 4400 K, od 3. avgusta 1907 po 145 K in od 2. novembra 1907 po 600 K. V sled nezaračunjenosti te vloge v znesku 2500 K in imenovanih dviganj v skupnem znesku 5145 kron bila je občina oškodovana za 2.645 kron.

Nezaračunjenosti omenjenih svot se je že leta 1908 v pisarni okrajnega odbora opazilo. Z odlokom vladnega komisarja za okraj Celje z dne 6. junija 1908 (št. 643) se je občinski urad na to opozorilo. Potem se je v izkazilu za dohodke in izdatke občine za l. 1907 v rubriki dohodkov 12 sledečo točko vknjižilo: „Pod J. A. 47 ex 1906 vložena in pomotoma kot izdatek vknjižena svota 2000 K“. V sled tega se je tudi v blagajniški knjigi dobljenemu preostanku za l. 1907 svoto 2000 K pripisalo. S tem popravkom računov zniža se z 2645 K označeno oškodovanje občine za 2000 K na 645 kron.

To svoto naj se pod označbo »Poznejše plačilo za v letih 1906 in 1907 na vložno knjižico posojilnice v Celju št. 2516 dvignjene, ne pa zaračunjene svote« in s citiranjem tega odloka v občinsko blagajniško knjigo vpiše. Ako bi se pri zopetnem skontiranju ne našel tej svoti odgovarjajoči preostanek, mora občinski blagajnik to svoto poplačati.

Za nadaljno pregledanje računov nima deželni odbor povoda. Omeniti se pa mora, da bi se te napake ne mogle zgoditi, ako bi občinski zastopel le malo pazil na premoženje občine. Le ta okoliščina, da začasa omenjenega skontiranja vknjižbe v blagajniških knjigah niti numerirane niso bile, zadostuje za dokaz, da občinski zastopel skozi celo leto blagajne skontiral ni in da ni našel nikdar povoda, da bi se prepričal o stanju računov tekot leta. Vso odgovornost za pravilnost računov se je izključno pripustilo tajniku (Percu!).

To je jako važno z ozirom na dejstvo, da ima občina letno več kot 30.000 K prometa!

Sicer je natančno ravnanje z občinskim denarjem in pregled obveznosti občine brez knjige, kakor se je vodila do l. 1890, popolnoma izključeno. V sled tega se občinskemu uradu naroči, da najkasneje tekot 3 tednov tako glavno knjigo naloži in o tej zadevi tu-sem poroča.

Z ozirom na omenjeno nemarnost, ki jo je zakrivil ves občinski odbor, naroči deželni odbor občini, da poplača troške, ki so nastale v sled omenjenega skontiranja blagajne v znesku 60 K 30 h tekot treh tednov iz občinske blagajne na deželno davkarijo v Gradcu.

To se daje naznanje obenem vladnemu komisarju za okraj Celje in pritožitelju.

Gradec, 10. avgusta 1910.

Deželni odbor štajerski.

To je torej tisto „lepo“ in „čisto“ delovanje prvaka občinskih odbornikov v okolici Celja! Skandal je naravnost velikanski... Res je namreč in nikdo ne more tega zanikati:

1. da občinski odborniki glavne knjige ni imel, iz katere bi bili računi o premoženju razvidni. Prejšnji nemški odbor je vodil to prepotrebno knjigo. Prvaki pa so jo takoj zavrgli. Zakaj? Aliso morda hoteli, da bi nikdo ne vedel in ne razumel, kaj je z občinskim premoženjem??

2. da se občinski odbor z županom vred za blagajno in knjige skozicelo leto brigalni. Vso odgovornost so pripustili pisarju Percu!!! Ta in kasir sta lahko delala z občinskim denarjem, kar sta hotela!!! Niti adirane niso bile svote v knjigah.

3. Občina ima letno 30.000 kron denarnega prometa. Ves ta denar bi lahko izginil, ker se nobeden občinskih mož zato ni brigal. To je skrajna nemarnost, ki smrdi do neba!

4. V občinski blagajni je primanj-

kovalo 2.645 kron. Ta denar je enostavno glasom vknjižb izginil! Kdo je ta denar vzel ali kdo je kriv napake? 1000 K se je sicer pozneje povrnilo, ali vse to šele, ko je deželni odbor napravil revizijo! Brez revizije bi tudi teh 2000 K nazaj ne prišlo! Ostalih 645 kron pa še danes manjka! V sled tega jih bode moral kasir poplačati iz lastnega žepa.

5. Revizija je koštala precejšno svoto denarja. To svoto se bode plačalo iz občinske blagajne. Davke kmetov mečejo slovenski hujšaki torej skozi okno, — s krvavimi kmetijskimi denarji poravnajo svojo brezvestnost in svojo nemarnost!

Kmetje morajo torej lumparije slovenskih prvakov plačati!

Boj še ni dokončan! Pritožba se je vložila in skoraj gotovo je, da bode oblast zaradi prvaških sleparij volitve razveljavila. Potem, neodvisni kmetje, vas bodedo zopet na voliške poklicali. Naj kričijo sleparji, da so „zmagali“ — čas bo prišel, ko jih bode kmetška nevolja k vragu pognala!

Dopisi.

Zgornjeradgonski okraj. Koncem meseca julija obdržal je okrajni zastop zgornjeradgonski plenarno sejo, kjer se je tudi okrajne račune za leto 1909 predložilo v svrhu odobrenja. Doklade niso večje ne manjše kakor popreje, ko je bil še Wratschko okrajni načelnik; znašale so namreč 27%. Čudno je pa pri tem le sledeče: Iz raznih strani se namreč čuje govoriti, da je blagajnik Skerlec po odobrenju računov baje dejal, da se mu dolguje še 1900 kron. Ta denar da je moral baje pri izplačevanju vedno posoditi. Baje je tudi rekel, da je ta svota že kapital, ki ga ne more neobrestovano ležati pustiti in da zahteva v sled tega 6% obresti... Davkoplačevalci so hudo razburjeni in vprašajo v sled tega prav odločno: Ali je blagajnik Skerlec to res dejal in ali je njegova trditev tudi resnična? Na vsak način je presneto čudno, da se je v teh dveh letih toliko dolga napravilo. Saj se vendar ni prav nič posebnega pri cestah in zgradbah naredilo. Nasprotno se je v preteklih dveh letih v sled suše še mnogo manj šotra rabilo kakor prejšnje čase. Kako so svoj čas gotovi hujšaki g. Wratschkota psovali in obrekovali, ki je vendar v okraju tako izborni gospodaril! Seveda, g. Wratschko ni nganjal nobene nepotrebne prvaške politike. Ali gospodarskega dela je jako veliko izvršil. Pod načelstvom g. Wratschkota so se gradile ceste, ki so zdaj deloma povsem zanemarjene (tako n. p. v Štavnici cesta proti šolskemu poslopju). In v kljub temu, da je g. Wratschko gradil ceste, vendar ni okrajnih doklad zvišal in tudi ni nobenih dolgov okraju napravil. G. Wratschko je bil 17 let okrajni načelnik in posrečilo se mu je, da je okraj pred dolgovi varoval. Ja celo železniški proces je odvalil od okraja. Prvaki pa, ki so imeli tako veliko jezo proti njemu, napravili so v dveh letih 1900 K dolga. Ko bi bil Wratschko

vsakih dveh let toliko dolga naredil, si lahko vsakdo izračuna, v kakšni položaj bi bil okraj prišel. Ja, ja, tako se godi prevzetnežem! Kmetje se še spominjamo, da se je z možnarji streljalo, ko je bil Terstenjak za okrajnega načelnika izvoljen. Morda je zastop smodnik za to streljanje še danes dolžan. „Slov. Gospodar“ je takrat bahato pisaril, da bode zdaj „slabemu“ Wratschkovemu gospodarstvu konec. Ljubi Bog, kako se marsikdo moti. Nekateri so res mislili, da bode Terstenjak vse bolje naredil. Zdjaj pa v vsakdo, da je ta možakar za vodstvo okraja preslab. Ob novem letu bodedo že slišali, koliko novih dolgov se je za leto 1910 napravilo. In vbogi davkoplačevalci bodedo morali bržkone zopet višje doklade plačevati. Ni čuda, da je tako daleč prišlo. G. Wratschko smo mnogokrat videli, kako je ceste inšpiciral; pri zgradbah mostov bil je vedno sam navzoč. Sedanjega okrajnega načelnika se pa nikdar in nikjer ne vidi. Ni čuda, da imamo mi kmetje vedno vsi skrbí in da se tudi tisti, ki so Trstenjaka volili, že hudo kesajo. Vbogi okraj zgornjeradgonski! Gospod Knci, kaj pa Vi pravite k temu?...

Davkoplačevalci.

Dobje pri Planini. V zadnji številki „Štajerca“ omenili smo nekoliko slabo gospodarstvo in pristransko postopanje občinskega odbora v Dobji na komando župnika Vurkelc, danes pa hočemo omeniti pristransko postopanje nevernega Tomaža, kateri je slučajno Doboski župan, v zadevi razdelitve državnih podpore in odpisa davkov: Pred nekimi leti bila je toča in podelilo se je poskodovalim posestnikom občine Dobje nekoliko denarne podpore. Kakor samo ob sebi umevno in tudi oblastveno zankazano ima se podpora razdeliti med najbolj revne in potrebne posestnika, kateri so zadolženi, imajo veliko otrok itd. Ali tukaj v Dobji se na te važne temelje ni celo nič oziralo. Prvo in največjo podporo je dobil župan sam, potem njegov brat in njegovi sorodniki, najbolj revne in potrebne osebe so izpuštili. Ravno tako se je godilo lansko leto pri odpisu davka. Neverni Tomaž kot župan bi bil rad odklonil vsakemu napredno mislečemu odpu davka, samo sebi in svojim sorodnikom ne, v besedah da oni niso potrebni. Ja, ja, zakaj pa si se silil za župana; ali si mislil, da se samo županom davek odpisuje? Najbolj čudno bilo pa je to, da je cenilno komisijo v Dobji samo eden cenilec zastopal, ostali so pa samo cenilne zapisnike podpisali, ako ravno o njih vsebini niso bili prepričani. Sicer pa je nam znano, da se lumparije izhajajo od modrega gospoda župnika Vurkelc. Tej Vurkelčevi hujškariji se bode moralo enkrat konec napraviti, in povedali mu bodedo resnico v obraz, tako da si bode zapomnil. Omenili bodedo tistokrat tudi njegove razmere v Gornemgradu, tam kjer je kaplanoval, in ne bodedo izpustili Malike in nočnega čuvaja Kolenca. Srečno Vurkelc, pa na svidenje!

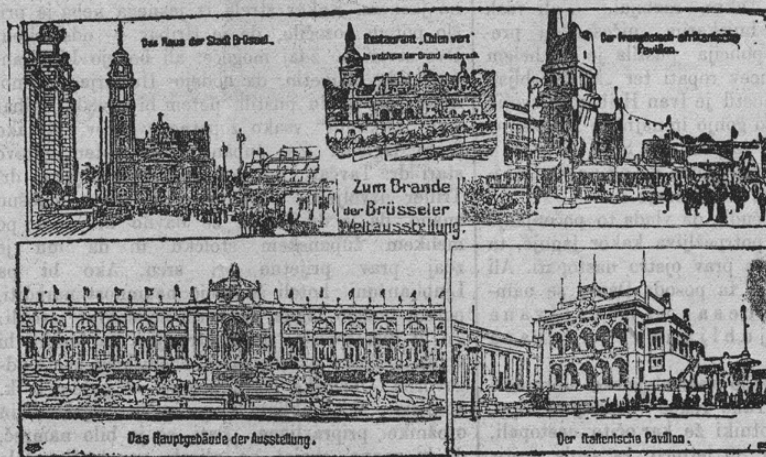
Vsevedež.

Občinske volitve v Žičah.

V Žičah se kaj poteguje znani Brglez, sedaj še v službi kneza Windischgrätza, da bi

Svetovna razstava v Brüsselnu.

(Glej dve sliki.)

Poročali smo že zadnjič, da je svetovna razstava v glavnem mestu Belgije skoraj popolnoma pogorela. Danes prinašamo tudi tozadevne slike. Požar je napravil najmanjše za 500 milijonov frankov škode. Ze iz te svote je razvidno, kako grozovito so plamena divjala. Nastal je ogenj pri električni uredbi v sled „Kurschlussa“. Požarne brambe niso bile kos grozovitemu elementu. Tudi razstavljenih predmetov se večidel ni moglo rešiti. Veliki del te